

Upisna groznica

Foto: NENAD MILOSEVIC

Ovogodišnji upis u srednje škole obeležili su paradoksi: u Beogradu na smeru za obrazovni profil kuvar na jedno mesto pretenduje deset učenika, na isti smer u Žagubici upisan je samo jedan. Dok u istočnoj Srbiji čitavi razredi ostaju nepopunjeni, u nekim školama ni maksimalnih 100 poena nije bilo dovoljno za upis na željeni profil. U jednom odeljenju Treće beogradske gimnazije poslednji na listi ima 100,98, a u prirodno-matematičkom odeljenju novosadske Gimnazije "Jovan Jovanović Zmaj" najslabiji među primljenim učenicima ima neverovatnih 113,75 poena. Završen je i prvi upisni rok za fakultete na kojima studenti više neće moći da pređu u narednu godinu i da se školuju o trošku budžeta ako ne polože sve ispite iz prethodne godine, odnosno prikupe

maksimalnih 60 poena.

Srbija, sa svojom afrom "Indeks" i "prosvetnom mafijom" više nije izuzetak u svetu. Skandal sa falsifikovanjem rezultata završnih testova u srednjim školama ovih dana potresa američku saveznu državu Džordžiju. Za to vreme, osnivač koji ide u školu pod tuđim imenom i prezimenom, roditelj koji tvrdi da njegovo dete prisiljavaju da pohađa časove građanskog vaspitanja, član školskog odbora koji se žali na stav svoje političke partije prema njemu, mobing, pretpostavka korišćenja narkotika u školskom toaletu, fizički napad na nastavnika, sumnjiv rad nevladine organizacije u školi, blizina kladionice – sve su to sadržaji tužbi koje stižu na adresu Gradske prosvetne inspekcije u Beogradu.

Upis studenata i srednjoškolaca

Ima mesta, nema dece

Ovogodišnji upis u srednje škole obeležili su paradoksi: u Beogradu na smeru za obrazovni profil kuvar na jedno mesto pretenduje deset učenika, na isti smer u Žagubici upisan je samo jedan. Dok u istočnoj Srbiji čitavi razredi ostaju nepopunjeni, u nekim školama ni maksimalnih 100 poena nije bilo dovoljno za upis na željeni profil

NA FAKULTETIMA UNIVERZITETA u Beogradu u prvom, julskom roku, za nešto više od 14.000 mesta, prijavilo se 19.000 kandidata. Kvote su u prvom roku popunjene na grupaciji društveno-humanističkim nauka, sa izuzetkom Pravoslavnog bogoslovske fakulteta, zatim na medicinskim naukama, na Fakultetu organizacionih nauka, Elektrotehničkom, Građevinskom, Arhitektonskom, Saobraćajnom, Pravnom, Ekonomskom fakultetu. Mašinski fakultet je ove godine prvi put uspeo da popuni upisne kvote u julskom roku. Kandidati koji u prvom upisnom roku nisu uspeali da dođu do indeksa imaju novu šansu u septembru. Prijavljivanje za polaganje prijemnog ispita će biti od 1. do 3. septembra, a prijemni će biti održani od 5. do 7. septembra, prema rasporedu koji budu objavile visokoškolske ustanove. Prema podacima Rektorata Beogradskog univerziteta, Mašinski fakultet će moći da upiše još 63 redovna i šest samofinansirajućih studenata, Rudarsko-geološki 50 plus 35, TMF 39 plus 25, Poljoprivredni četiri plus 172, Šumarski 37 plus 67, Matematički četiri plus 26, a Fizički 61 budžetskih i 25 samofinansirajućih studenata. Na Učiteljskom fakultetu slobodno je još 25 mesta na budžetu. Pravoslavni bogoslovski će moći da upiše još 123 samofinansirajuća bruceša, Stomatološki još pet, Fizičku hemiju 19, a na Biološkom je nepopunjeno samo jedno mesto, takođe na samofinansiranju.

Na Univerzitetu u Novom Sadu ostalo je slobodno 1255 budžetskih mesta i 2042 za samofinansirajuće studente. Poljoprivredni fakultet će moći da upiše još 119 samofinansirajućih bruceša, Filozofski 40 budžetskih i 121 samofinansirajući student, Tehnološki 24 samofinansirajuća, Pravni još 235 takođe samofinansirajućih studenata. Na Fakultetu tehničkih nauka nepopunjeno je 34 mesta na budžetu i 97 na samofinansiranju, na Akademiji umetnosti 31 plus devet, Građevinskom 51 plus 24, Tehničkom fakultetu "Mihajlo Pupin" 63 plus 177 i Pedagoškom četiri plus 111. Učiteljski fakultet će moći da

upiše još sedam studenata koji će plaćati školovanje, a Fakultet sporta i fizičkog vaspitanja još 39 samofinansirajućih bruceša.

U novoj školskoj godini studenti više neće moći da pređu u narednu godinu i da se školuju o trošku budžeta ako ne polože sve ispite iz prethodne godine, odnosno prikupe maksimalnih 60 poena, izjavio Tanjugu rektor Univerziteta u Beogradu Branko Kovačević. Glavni problem je kako povećati prolaznost studenata, posebno na relativno malom broju predmeta, koji predstavljaju "usko grlo" na svakom fakultetu. Komisija za akreditaciju visokoškolskih ustanova dozvolila je 16. jula doakreditaciju, odnosno upis većeg broja bruceša na Arhitektonskom, Stomatološkom i Filološkom fakultetu. Rektor procenjuje da još 20 odsto predmeta treba da se transformiše, ali i da se poboljša komunikacija na relaciji nastavnik–student.

Upis nove generacije srednjoškolaca završen je u subotu, 16. jula. Direktor Pete beogradske gimnazije Minić Savić procenio je u izjavi za RTS da je za upis u željene škole potrebno više poena nego prošle godine. "Na

prirodno-matematičkom smeru, prošle godine je poslednji na listi imao 85,16 poena, a ove godine 90,74 poena. Na društvenom smeru poslednji je ove godine imao 92,86 poena, a prošle godine 87 poena. To je znatan skok." U prvom upisnom roku prošle godine bila su popunjena gotovo sva mesta u gimnazijama i medicinskim i ekonomskim školama. Prema informacijama iz Ministarstva prosvete, kao ranijih godina, najviše zainteresovanih bilo je za medicinske, pravno-birotehničke, turističko-ugostiteljske škole i gimnazije.

U Medicinskoj školi u Vranju, na smeru farmaceutski tehničar biće otvoreno još jedno odeljenje, jer se za 30 mesta prijavilo 45 kandidata sa maksimalnih 100 bodova. Bogoljub Lazarević, predsednik Republičke upisne komisije, ocenio je da je ovogodišnji upis protekao u redu, navodeći da je o regularnosti završnog ispita i procedure čitavog toka upisa brinulo oko 2000 supervizora, koji nisu zabeležili ozbiljnije primedbe. U drugom upisnom krugu popunjavaju se mesta na smerovima u oblasti elektrotehnike, građevinarstva, tekstila, kao i

u tehničkim, poljoprivrednim, hemijskim i mašinskim školama.

Ono što zabrinjava jeste činjenica da ni pole drugog upisnog kruga nisu popunjena sva slobodna mesta u srednjim školama u Srbiji. Iako je Ministarstvo prosvete ranije najavilo da ima 86.000 slobodnih mesta u školama, a da će malu maturu polagati oko 80.000 đaka, kada su prebrojane prijave, na test je izašlo oko 78.000, a na kraju je upisano još manje od tog broja. Oko 3000 osnovaca nije ni polagalo malu maturu. Najgora je situacija u Istočnoj Srbiji, gde je ostalo mesta čak i u gimnazijama i ekonomskim školama, koje su godinama među najtraženijima. U Zaječaru je na pojedinim smerovima Mašinske škole upisano po troje-četvoro đaka. U Majdanpeku samo jedno odeljenje u ukupno tri srednje škole je popunjeno. Neka nisu uspela da privuku nijednog učenika, pa neće ni biti školovanja tog profila. U Kladovu se predviđeni broj prvaka prijavio samo za dva odeljenja. U Boru čak ni gimnazija i ekonomska škola nisu popunile sva odeljenja, a u Negotinu je predviđeno interesovanje bilo samo za gimnaziju.

Ove godine zabeleženi su i mali paradoksi: dok se u Beogradu na jedno mesto na smeru za kuvara i konobara javljalo i po deset učenika, u Žagubici je primljen samo jedan konobar i deset kuvara. U Ministarstvu prosvete kažu da je u velikim gradovima navala na slobodna mesta, dok u pojedinim delovima zemlje učionice skoro da ostaju puste, što je posledica manjeg broja dece. Demografi procenjuju da se u Srbiji svake godine ugasi jedna velika škola.

Čak i tamo gde ne manjka učenika, postoje profili, poput građevinskih, koji se nikad ne popune. Ne pomažu ni stipendije građevinskih firmi, niti obezbeđena mesta u domovima. Tako se u oba upisna kruga ove godine za tri smeru Građevinske škole u Beogradu, za stakloresca, krovopokrivača i polagača obloga, nije prijavio nijedan učenik. Po dvoje se prijavilo za montera suve gradnje i armirača. Posle prvog kruga, od đaka koji su polagali maturu, 2952 su ostala neraspoređena. Oni su pisali drugu listu želja, a u subotu su se upisali u škole u koje su raspoređeni. Međutim, njih 500 se nije ni pojavilo. U Ministarstvu se nadaju da oni nisu odustali

od daljeg školovanja i pretpostavljaju da će se upisati u neku od privatnih srednjih škola, o čijem broju učenika u Srbiji još nema precizne evidencije.

Mnogi učenici žalili su se ove godine na visoko postavljenu "lestvicu" za upis. Na pojedinim smerovima donja granica podignuta je i za više od deset bodova. Rekorder je Vazduhoplovna akademija u Beogradu, gde je u jednom odeljenju za upis bilo potrebno 18 poena više nego prošle školske godine. Računajući na prošlogodišnju granicu, mnogi đaci sa velikim brojem bodova završili u školama koje nisu želeli. Međutim, prosečan broj potrebnih poena ove godine je u prvom upisnom roku bio za četiri viši nego prošle godine. U pojedinim gimnazijama ni maksimalnih sto bodova nije bilo dovoljno za upis, pa su odlučivali poeni osvojeni na takmičenjima. U jednom odeljenju Treće beogradske gimnazije poslednji na listi ima 100,98, a u prirodno-matematičkom odeljenju novosadske Gimnazije "Jovan Jovanović Zmaj" najslabiji među primljenim učenicima ima neverovatnih 113,75 poena.

Školske žalbe

Odgovorni za rešavanje problema

Osnovac koji ide u školu pod tuđim imenom i prezimenom, roditelj koji tvrdi da njegovo dete prisiljavaju da pohađa časove građanskog vaspitanja, član školskog odbora koji se žali na stav svoje političke partije prema njemu, mobing, pretpostavka korišćenje narkotika u školskom toaletu, fizički napad na nastavnika, sumnjiv rad nevladine organizacije u školi, blizina kladionice – sve su to sadržaji tužbi koje stižu na adresu Gradske prosvetne inspekcije

“NIJEDAN KONKURS ZA izbor kandidata za direktora škole nije prošao, a da nismo dobili neku pritužbu”, kaže Verica Kovačević, načelnik sektora za inspekcijski nadzor Gradskog sekretarijata za obrazovanje. Mada je izbor prvog čoveka škole česta tema pritužbi protivkandidata, raznolikost žalbi koje su u prethodnoj godini ulagale škole, nastavnici, roditelji i uopšte svi uključeni u obrazovni proces, ogromna je. Gradska prosvetna inspekcija u svom delokrugu ima 400 škola, što je oko trećina od ukupnog broja svih vaspitno-obrazovnih ustanova u Srbiji. U školskoj 2010/2011. na njihovu adresu stiglo je 1817 prijava. Osnovac koji ide u školu pod tuđim imenom i prezimenom, roditelj koji tvrdi da njegovo dete prisiljavaju da pohađa časove građanskog vaspitanja, član školskog odbora koji se žali na stav svoje političke partije prema njemu, mobing, pretpostavka korišćenje narkotika, fizički napad na nastavnika, sumnjiv rad nevladine organizacije u školi, blizina kladionice – sve su to sadržaji tužbi koje stižu na adresu Gradske inspekcije.

“Naš osnovni posao je zaštita prava deteta, odnosno učenika, kao i prava iz radnog odnosa zaposlenih u svim obrazovno-vaspitnim ustanovama na teritoriji Beograda – osnovnim školama, srednjim stručnim kao i gimnazijama, školama za učenike sa smetnjama u razvoju, muzičkim i baletskoj školi, predškolskim ustanovama, kao i školama za osnovno obrazovanje odraslih”, objašnjava Verica Kovačević. Posao nadzora obavlja 20 inspektora. Postoje redovne kontrole na početku svake školske godine, kojima je za cilj da utvrde da li je škola spremna za početak rada, kao i vanredne, po pritužbama, čiji se podnosioci ne moraju potpisati. Mada, veći broj njih ipak se predstavi. “Što se tiče broja prijava, broj je sličan kao i prošlih godina. Ono što je drugačije nego ranije, a ova služba postoji od 2003, jeste raznovrsnost predmeta, ali i drastično

smanjenje anonimnih podnosioca tužbi”, kaže naša sagovornica.

JA BIH DA SE ŽALIM: Kada je reč o osnovnim školama (i privatne i državne potpadaju pod isti sistem nadzora i kontrole), ukupan broj primljenih predmeta je 550. Najviše žalbi, blizu 100, odnosi se na rad i ponašanje nastavnika prema učenicima, kao i na direktora škole.

Najčešće se javljaju roditelji tvrdeći da je njihovo dete psihički zlostavljano, da je prosvetni radnik bio grub, da se obratio đaku na uvredljiv način... “Mi kao inspekcija nismo zaduženi za rad nastavnika na času, to radi Ministarstvo prosvete, služba za pedagoški nadzor. Drugim rečima, mi ne ulazimo u učionice. Kada nam se obrate, odemo u školu, ali nemamo prava da uzimamo izjave od bilo koga. Vrlo često uputimo roditelje na direktora škole. On je po zakonu dužan da odgovori podnosiocu na svaki pismeni podnesak. Sledeća instanca je školski odbor. Zatim Ministarstvo prosvete i nauke (MPN)”, ističe naša sagovornica. Problem je, međutim, što većina uključenih, sudeći po stranama kojima se obraćaju, nije upućena u to ko je odgovoran za rešavanje problema. Kako nam preporučava Verica Kovačević, često se događa da im roditelji šalju kopije pismenih zadataka i kontrolnih vežbi za koje procenjuju da su bile preteške. To je, opet, nadležnost stručnog pedagoškog nadzora MPN-a. Drugo je pitanje šta se događa kada tužba dospe tamo gde i treba da bude. “Mi najčešće ne dobijemo odgovor o postupanju stručnog nadzora. Ministarstvo je drugostepeni organ, a mi kao prvostepeni ne možemo tražiti od njih da nas obavestavaju šta rade”, kaže Verica Kovačević.

Što se tiče pritužbi na rad direktora, prema rečima načelnice Sektora za inspekcijski nadzor, one se nagomilavaju kada u doglednom periodu ističe mandat direktoru škole. Tada kreće borba, pa se neretko uključuju i roditelji,

a “lobiranje se vrši u svim segmentima.”

Veći broj tužbi (36) odnosi se i na prava iz radnog odnosa, što je najčešće status punog, odnosno nepunog radnog vremena. To zavisi od broja odeljenja tj. broja upisanih učenika. “Negde izađu četiri odeljenja četvrtog, a upišu se dva prvog razreda. I tu već imate dva nastavnika s kojima ne znate šta da radite.” No, Verica Kovačević objašnjava da su svake godine, do sredine avgusta, škole dužne da dostave spiskove zaposlenih za čijim radom donekle ili u potpunosti prestaje potreba. Sa te liste vrši se raspoređivanje u one škole gde je to potrebno. “Mi smo često skloni tome da ne prihvatamo da menjamo sredinu, navikli smo da ako radimo na jednom mestu, kažemo – ostaću tu, ne može mene niko da premesti. Ali, s obzirom na to da je do posla sve teže doći, preporuka je da ne bi trebalo na teritoriji Grada odbijati to. Znam da nije jednostavno da neko ko je radio na Vračaru i ostao neraspoređen dobije posao u prigradskoj opštini. Ali ako to odbije, pitanje je koliko će se dugo zadržati na pomenutoj listi.”

Dvadeset tužbi, kada je reč o osnovnim školama, “otpada” na postupak izbora kandidata na konkursu. Kandidati se žale što nisu izabrani, a smatraju da imaju sve potrebne kvalifikacije. Neki su se žalili i da nisu ni poslani na proveru psihofizičkih sposobnosti u Nacionalnu službu za zapošljavanje. Međutim, odnedavno, po uputstvu MPN-a, direktor praktično vrši odabir – od kandidata koji ispunjavaju uslove, on bira koje će poslati na pomenuto testiranje. “U jednoj školi iz unutrašnjosti, na konkurs se prijavilo 87 kandidata i svi su ispunjavali uslove. Direktor ih je sve poslao u Beograd na testiranje. To se jedino radi u Nacionalnoj službi, u Beogradu, koja pokriva celu Srbiju. Oni fizički to ne mogu da ‘isprate’. Konkurs traje 30 dana, a za to vreme kandidat čak ne dobije ni poziv na testiranje”, objašnjava Verica Kolanović. Stoga, donet je pravilnik da između

kandidata, podobnih po kvalifikacijama, prvi čovek škole bira one koje šalje u “drugi krug” . “U to koji je modalitet za tu selekciju, mi niti hoćemo niti možemo da se mešamo. Za to je odgovorno Ministarstvo rada i socijalne politike, inspektorat za rad.”

S obzirom na priče koje se čuju u celoj Srbiji među budućim, još nezaposlenim prosvetnim radnicima, kao i onima koji u svojim školama čute, rade i ne žele da gledaju šta se dešava oko njih, verovatno da ovaj vid davanja još više mogućnosti direktorima da delaju po svojoj volji, a ne po objektivnim kriterijumima, kada zapošljavaju nastavni kadar, ne može biti srdačno prihvaćen.

Nemali broj prijava odnosi se na ponašanje učenika, zlostavljanje učenika od strane drugih učenika, ali je broj takvih prijava s godinama ipak manji. Škole su sada u obavezi da postupaju prema posebnom protokolu o zaštiti učenika i dece od nasilja, zlostavljanja i zanemarivanja. Kada se dva učenika sukobe, prva instanca je odeljenski starešina. “Primetno je i problematično odsustvo komunikacije na vezi roditelj–škola, roditelj–dete. Ukoliko je ta komunikacija u zastoju, tu je psihološko-pedagoška služba. Nadalje, moguće je da

se uključi Služba za socijalni rad ili MUP. Uvek postoji način da se problem reši”, ističe Verica Kovačević. Međutim, problem može da bude što roditelji obrate pažnju na dete i njegove ocene tek krajem maja ili u junu. Do tada im je dečji (ne)uspeh u školi nepoznanica. Zbog toga naša sagovornica smatra da bi bilo dobro uvesti neki vid pismenog obaveštavanja roditelja, kao i da oni sami budu zainteresovaniji.

Upitna su i finansijska poslovanja škola, ali se tada tužba samo prosleđuje Ministarstvu finansija. Poslednjih nedelja dosta se govorilo o (ne)obaveznosti đачkog dinara. Naša sagovornica ističe da je isključivo na izboru i volji roditelja da odluči da li će uplatiti đачki dinar ili ne.

Najmanje prijava je bilo u školama za osnovno obrazovanje odraslih, a jedna od njih pokreće za sobom lepu priču o zaposlenima u školi za obrazovanje odraslih u Obrenovcu. Naime, nastavnik se pobunio tražeći novčanu nadoknadu, jer je ova škola u saglasnosti sa Ministarstvom organizovala nastavu za lica

▶ Pritužbe se nagomilavaju kada u doglednom periodu ističe mandat direktoru škole

— Verica Kovačević

koja se nalaze na izdržavanju kazne u Kazneno-popravnog zavodu. Osim njega, niko se nije žalio, svi odlaze tamo i, po rečima naše sagovornice, iskustva su im veoma lepa.

Konačno, ukupan broj primljenih žalbi za srednje stručne škole je 311, za gimnazije 130. Žalbe su slične – sporan je postupak ocenjivanja, sprovođenje ispita, rad nastavnika, direktora, ponašanje učenika.

Konačno, naša sagovornica smatra da bi veliki napredak u školstvu bio kada bi se osavremenili nastavni programi, prilagodili znanju i interesovanjima učenika, kao i kada bi nastavni kadar bio otvoreniji za upotrebu savremenih nastavnih sredstava. Takođe, važno je i uključiti Nacionalnu službu za zapošljavanje te školovati kadar koji će jednog dana imati i gde da radi. ◀

Jelena Jorgačević

Novi smerovi

Ogledne sobarice i odžačari

DO SADA JE za Srbiju važno napisano, sumorno pravilo da sistem srednjeg stručnog obrazovanja ne prati potrebe tržišta zapošljavanja jer ne postoje adekvatni mehanizmi za skeniranje tih potreba. Zato dolazi do situacije u kojoj se daci školuju za profile za koje jednostavno nema posla jer nisu potrebni domaćoj privredi, dok sa druge strane ima zanimanja za kojima tržište rada vapi, a na evidenciji Nacionalne službe za zapošljavanje nema nijednog prijavljenog koji bi odgovarao traženom profilu. Jedna inicijativa koja se pojavila prošle nedelje daje nadu da bi ovakva, nepopularna praksa uskoro mogla da bude okončana. Privredna komore Srbije zatražila je od Ministarstva prosvete da napiše plan i program za tri nova obrazovna profila u srednjim školama.

Grupacija menadžera hotelskih domaćinstava Privredne komore Srbije zatražila je od Ministarstva prosvete da napiše plan i program za obrazovne profile odžačar, sobarica i nadzornik soba. U Grupaciji menadžera hotelskih domaćinstava PKS smatraju da u našim hotelima nema dovoljno obrazovanog kadra i kažu da bi trebalo da savremena sobarica govori engleski jezik, da poznaje hortikulturu, pravila komunikacije, sistem protivpožarne zaštite, a da u postojećem obrazovnom sistemu nema dovoljno adekvatnih profila za rad u hotelijerstvu. Menadžeri hotelskih domaćinstava predlažu da se formira ogledno odeljenje u ugostiteljsko-turističkim školama za profil sobarice tehničara i nadzornika soba, koje bi imalo 80 odsto praktične nastave, a svega 20 odsto teoretske.

Bogoljub Lazarević, pomoćnik ministra prosvete i nauke, kaže da se u Zlatiborskom regionu radi na prvom istraživanju regionalnih potreba za kvalifikacijama u srednjoročnom periodu. Tokom jeseni biće definisani zaključci istraživanja i donete prve konkretne mere za transformaciju srednjih škola i definisanje liste zanimanja u pojedinim stručnim oblastima. Kako je Lazarević objasnio za "Vreme", procedura za uvođenje novih oglednih profila započinje time što inicijativu koju ministru podnese srednja škola, zajednica srednjih

škola, drugo pravno ili fizičko lice, ministar dostavlja Zavodu za unapređivanje obrazovanja i vaspitanja radi pribavljanja stručnog mišljenja. U zavisnosti od vrste inicijative, ministar može da pribavi stručno mišljenje i odgovarajućih visokoškolskih, naučnoistraživačkih ili drugih ustanova.

Ako je reč o novim programima ogleda, normativima prostora, opreme i nastavnih sredstava, Zavod dostavlja mišljenje o inicijativi ministru u pisanom i elektronskom obliku. U postupku davanja mišljenja Zavod može da pribavlja mišljenja i obavlja konsultacije sa drugim ustanovama, organizacijama i zajednicama.

Predlog podzakonskog akta čije je sprovođenje vezano za početak školske godine, Zavod dostavlja ministru najkasnije do 1. marta, da bi se postupak donošenja mogao sprovesti pre početka školske godine. Predlog Zavoda razmatra se u Sektoru za srednje obrazovanje, ako je reč o novim programima ogleda u srednjem obrazovanju i vaspitanju. Konačno, inicijativu sa predlogom ogleda razmatra ministar i po

BOGOLJUB LAZAREVIĆ

prihvatanju inicijative odlučuje o odobravanju ogleda i propisuje program ogleda. U postupku vrednovanja ogleda sprovođenje programa prati prosvetni savetnik, a ocenu ostvarenog cilja i očekivanih ishoda na kraju ogleda – Zavod za vrednovanje kvaliteta obrazovanja i vaspitanja, koji daje odgovarajući predlog ministru i inicijatoru ogleda.

◀ J.G.

Nevolje oglednih odeljenja

Đaci u oglednim odeljenjima, posebno budući bankarski službenici, smatraju da je matura koju polažu obimna i da bi iz tog razloga neki rezultati mogli da se prihvate na fakultetima kao deo prijemnog ispita. Pojedini učenici žale se i što unutar škole nemaju kome da se obrate za pomoć u izradi zadataka, jer i nastavnici priznaju da ne znaju da ih reše, iako su bili deo tima koji je sastavljao zadatke. Učenici koji na maturi imaju nepoznate zadatke takođe smatraju da ih to stavlja u neravnopravni položaj u odnosu na ostale u Srbiji.

Ovo pokazuje izveštaj sa Foruma đачkih parlamenata koji se nalazi u "Studiji praćenja realizacije maturalnog ispita u oglednim odeljenjima područja rada ekonomija, pravo i administracija", koju je uradio Zavod za unapređivanje obrazovanja i vaspitanja. Izveštaj umnogome objašnjava zašto su ove godine u pojedinim školama gotovo čitava ogledna odeljenja pala na maturi. Od školske 2003/04. godine sukcesivno su uvođeni novi četvoro-godišnji ogledni programi: poslovni administrator, finansijski administrator, bankarski službenik, komercijalista i službenik u osiguranju. Program maturalnog ispita pripremljen je uz konsultacije i prema zahtevima Unije poslodavaca, Privredne komore Srbije, odgovarajućih poslovnih udruženja i uz aktivno o učešće srednjih stručnih škola i sastoji se iz ispita iz jezika i književnosti, maturalnog praktičnog rada i ispita za proveru stručno-teorijskih znanja, koji se pokazao i kao najproblematičniji.

Škola kao mafija

Bar polovina škola u Atlanti dozvoljavala je “naduvavanje” rezultata standardnih godišnjih testova više od deset godina u nastojanju da pokažu da ispunjavaju zahteve Vašingtona da “nijedno dete ne sme da zaostane” u obrazovanju

DESETINAMA HILJADA UČENIKA iz najsiromašnijih kvartova u 44 škole u američkoj saveznoj državi Džordžiji omogućavano je da polože razred iako nisu znali osnovne stvari. Državni izveštaj urađen u Džordžiji detaljno opisuje skandal sa prikazivanjem lažnih rezultata na školskim testovima za koji stručnjaci tvrde da je najveći u istoriji Sjedinjenih Američkih Država. U izveštaju se tvrdi da je polovina škola u Atlanti dozvoljavala “naduvavanje” rezultata standardnih godišnjih testova, dok američki mediji poslednjih dana javljaju da je u prevari učestvovalo čak 80 odsto škola. Prevara je trajala više od deset godina, a objašnjenje se krije u nastojanju da pokažu da ispunjavaju zahteve Vašingtona da “nijedno dete ne sme da zaostane” u obrazovanju, donete 2001. u vreme administracije Džorda Buša.

Prema američkim saveznom zakonima, škole koje ne postignu dobre rezultate na testovima i ne ispune određene kriterijume, bile su u opasnosti od ozbiljnih kazni, uključujući obavezu na dodatne časove, dozvolu roditeljima da prebace decu u bolje škole i otpuštanje nastavnika i direktora. Sudeći po tome, ulozi za škole i nastavnike su bili ogromni, pa i tu treba tražiti objašnjenje za razmere ove prevare.

U izveštaju čije je delove obnarodovao guverner Džordžije Nejtan Dil, otkriveno je da su se škole pravile da ne vide ili čak odobravale postupke nastavnika koji su brisali pogrešne odgovore na testovima ili ohrabivali učenike da prepisuju. U nastojanju da ispune zahteve zakona, izbegnu sankcije ili steknu pravo na dodatna sredstva, direktori su kažnjavali i otpuštali sve one koji bi prijavili nepravilnosti, “stvarajući atmosferu straha, zastrašivanja i odmazde”, navodi se u izveštaju.

Izveštaj je objavljen dve godine pošto su funkcioneri u prosveti primetili sumnjivo poboljšanje rezultata testova u nekim školama i pokrenuli istragu. Problem sa testovima je prvi put uočen kada je list “Atlanta Žurnal Konstitucijski” objavio članak koji je ukazivao na to da su neki od rezultata statistički neverovatni.

Nakon objavljivanja ove analize, država je pristupila reviziji testova. Inače, “napredak” koji su učenici u Atlanti pokazivali bio je toliki da su mnogi školski nadzornici, direktori škola i nastavno osoblje godinama unazad nagrađivani velikim novčanim bonusima.

U izveštaju o rezultatima istrage navode se imena 178 nastavnika i direktora i još 82 osobe koje su govorile o nepravilnostima. Kako prenosi Tanjug, jedan od nastavnika je rekao istražiteljima da se školama upravljalo kao mafijom. “Svi su bili u strahu”, potvrdio je drugi nastavnik: “Nije reč o tome da su nastavnici želeli to da rade, već da su bili uplašeni.” Kako prenosi Asošiejted pres, guverner Nejtan Dil rekao je u utorak, da je lažiranje rezultata završnih testova otkriveno u 44 od ukupno 56 škola obuhvaćenih istragom. Istražitelji su takođe otkrili da je 38 direktora škola odgovorno ili direktno umešano u skandal, a da je od 178 umešanih nastavnika njih 82 priznalo učešće u varanju. Dil je rekao da su rezultati istrage prosleđeni tužilaštvu i da u većini slučajeva ima dovoljno elemenata za krivično gonjenje.

Viši školski nadzornik javnih škola u Atlanti, Erol B. Dejvis, ostavio je umešanim nastavnicima mogućnost da sami daju otkaze do srede 20. jula, a nakon toga će biti otpušteni. On je ovo obznanio u pismu koje je prošlog četvrtka poslao na adrese svih nastavnika i direktora škola koji su imenovani u istrazi. Već u ponedeljak Dejvis je smenio četiri školska nadzornika i jednog direktora škole. Međutim, do utorka, pretposlednjeg dana roka koji je ostavio nastavnicima, otkaz je dobrovoljno dao samo jedan nastavnik, a drugi je odlučio da se penzioniše.

Posledice ove afere su nesagledive. Pored posledica po decu, od kojih su se neka već suočila sa dramatičnim pogoršanjem rezultata prilikom prelaska u drugu školu, škole koje su varale mogle bi biti primorane da vrate novac koji su dobile zbog navodnih dobrih rezultata na testovima i to u trenutku kada se obrazovanje već suočava sa smanjenjem budžeta. Procenjuje se da suma dobijena zahvaljujući falsifikovanim rezultatima završnih testova premašuje milion dolara.

Fizičari i medalje

REPREZENTACIJA SRBIJE u fizici ostvarila je veliki uspeh na Međunarodnoj olimpijadi iz fizike, osvojivši četiri medalje – dve srebrne i dve bronzane. Ovo takmičenje održano je na Tajlandu, a naši učenici pokazali su talenat i znanje u konkurenciji više od 80 zemalja. Srebrne medalje osvojili su Ognjen Marković i Marko Kuzmanović, učenici četvrtog razreda Matematičke gimnazije, dok su bronzane medalje osvojili Stefan Stanojević, takođe učenik četvrtog razreda Matematičke gimnazije, i Tamara Đorđević, učenica završne godine Gimnazije “Svetozar Marković” iz Niša. Oni su ovaj uspeh ostvarili u konkurenciji takmičara iz više od 80 zemalja. Iako je u pitanju reprezentacija Srbije, učenici su se takmičili u pojedinačnoj konkurenciji. U toku ove nedelje u Holandiji se održava međunarodna Matematička olimpijada. Boje Srbije u konkurenciji takmičara iz 105 zemalja na ovom najprestižnijem takmičenju brane učenici Matematičke gimnazije “Teodor fon Burg”, Stevan Gajović, Igor Spasojević, Rade Špegar, Filip Živanović i učenik iz Niša Stefan Mihajlović.

Letnja škola srpskog

NA FILOZOFSKOM FAKULTETU u Novom Sadu svečano je otvorena 15. Međunarodna letnja škola srpskog jezika, kulture i istorije. Ove godine školu pohađa 60 studenata iz 21 zemlje, sa četiri kontinenta – Evrope, Azije, Severne i Južne Amerike. Zadatak Letnje škole srpskog jezika je da van granica Srbije populariše i širi učenje srpskog jezika, podstiče i unapređuje upoznavanje sa srpskom književnošću, kulturom i istorijom. Dekan Filozofskog fakulteta Ljiljana Subotić izjavila je da je značaj te škole veliki, jer ona promovise naš jezik, kulturu i sve ono što ovaj region ima da ponudi. Studenti su, kako kažu, izuzetno zadovoljni školom jer imaju priliku da srpski jezik uče od onih kojima je to maternji jezik i da Srbiju upoznaju

kroz lično iskustvo. Škola studentima pruža mogućnost da steknu osnovna znanja i prošire postojeća iz fonologije i gramatike savremenog srpskog jezika (morfologija, sintaksa, semantika, pragmatika), kao i iz srpske književnosti, kulture i istorije. Škola je osnovana 1996. godine kao potreba da se studentima sa Univerziteta u Čikagu uzvratu gostoprimstvo, koje su oni do tada pružali našim studentima.

Dogovor Ministarstva i FPU

NA SASTANKU PREDSTAVNIKA Ministarstva prosvete i nauke i Fakulteta primenjenih umetnosti dogovoreno je da se studenti sa ostvarenih 60 ESP bodova upišu bez plaćanja školarine. odnosno da im se novac vrati ukoliko

su školarinu već platili. Studenti druge i treće godine osnovnih akademskih studija u školskoj 2010/2011. godini, koji imaju 60 ESP bodova biće upisani, a ostalim studentima druge i treće godine sa ostvarenih 60 bodova, koji su upisani i platili školarinu, novac će biti vraćen u poslednjem kvartalu u 2011. godini, saopštio je Ministarstvo prosvete Srbije. U saopštenju se navodi da je ovo dogovoreno na sastanku predstavnika Ministarstva prosvete i nauke i uprave Fakulteta primenjenih umetnosti. Sastanku su prisustvovali ministar Žarko Obradović, državni sekretar Radivoje Mitrović, predstavnici Fakulteta primenjenih umetnosti, dekan Vladimir Kostić Divac, sekretar Slavica Trifunović i student prodekan Ilija Lazarević. Do ovog dogovora je došlo nakon što se na Fakultetu primenjenih umetnosti, dogodilo da su studenti koji imaju 48-59 poena, a lošeg su materijalnog statusa, dobili pomoć Grada Beograda, koji za njih učestvuje u plaćanju školarine. S druge strane, studentima koji imaju svih 60 bodova bilo je onemogućeno da polažu ispite u junskom ispitnom roku jer – nisu platili školarinu. Iz sekretarijata za obrazovanja grada Beograda studenti su dobili informaciju da za njihov grad nije preuzeo obaveznu plaćanja dela školarine, već da su fakulteti i Ministarstvo obrazovanja dogovorili da ih oslobode plaćanja. Nakon prvobitne zabune i proceduralnih poteškoća, problem je rešen.

VREME

Copyright © NP Vreme, Beograd

Upotreba materijala iz ovog fajla u bilo koje svrhe osim za
ličnu arhivu dozvoljena je samo uz pisano odobrenje NP Vreme

PDF IZDANJE RAZVILI: Saša Marković i Ivan Hrašovec

OBRADA: Marjana Hrašovec